

Sp.

262. Tillaga til þingsályktunar

[125. mál]

um aðstoð við síldveiðiskip á fjarlægum miðum.

Flm.: Karl G. Sigurbergsson, Lúðvík Jósefsson.

Alþingi ályktar að fela ríkisstjórninni að gera hið fyrsta nauðsynlegar ráðstafanir til stuðnings síldveiðiskipum, sem veiðar stunda á fjarlægum fiskimiðum, á komandi sumri og hausti. Í þeim efnum verði m. a. lögð áherzla á eftirfarandi:

að gera síldarsöltun á miðunum mögulega,

að auka flutninga á síld til vinnslu í landi,

að hafa tiltækar á fiskimiðunum allar helztu nauðsynjavörur til útgerðarreksrarins,

að hafa á fiskimiðunum nauðsynlega þjónustu fyrir skipshafnir, eins og t. d. lækniþjónustu,

að skipuleggja öryggisþjónustu á miðunum, m. a. þannig, að tryggt sé, að skipin geti haft eðlilegt talstöðvasamband við land.

Til þess að hafa á hendi undirbúning og sjá um framkvæmdir samkv. tillögu þessari skipi sjávarútvegsmálaráðherra 5 manna nefnd, og skulu í henni vera að minnsta kosti tveir fulltrúar útvegsmanna og sjómanna.

Heimilt er ríkisstjórninni að verja allt að 10 milljónum króna til framkvæmda samkv. þessari þingsályktun.

Greinargerð.

Það má öllum ljóst vera, hvílík breyting hefur orðið á síldveiðum okkar landsmanna hin síðari ár og vaxandi erfiðleikar, sem skapast hafa á þessum árum vegna síaukinnar fjarlægðar síldarinnar frá hinum áður venjulegu miðum, sem hún var sótt til.

Það kom þó enn berlegar í ljós á seinustu síldarvertíð, þar sem saman fór enn aukin fjarlægð á miðin og því nær ógerlegt að koma síldinni að landi í því ásigkomulagi, að teljast mætti gott hráefni til mjólframleiðslu, hvað þá til mannelis í salt og frýstingu, og allir kostnaðarliðir til útgerðar stórhækkuðu jafnframt í verði.

Þótt veðurfar hafi verið með eindæmum hagstætt á hinum norðlægu slóðum síðasta sumar, mun þó ágóðinn af þeim aflafeng, sem sóttur var á þessi fjarlægum mið, hafa verið í öfugu hlutfalli við fyrirhöfnina. Því mætti ætla, að bæði útgerðarmenn og sjómenn, er þessar veiðar stunduðu, muni ekki treysta á þær jafnt og verið hefur að öllum aðstæðum óbreyttum.

Við flutningsmenn þessarar þingsályktunartillögu gerum okkur ljóst, að ef ekkert verður gert til að undirbúa aðstoð við síldveiðiflotann á næstu sumar- og haustvertíð, verði um mikinn samdrátt að ræða í síldarútgerð á komandi sumri og þar af leiðandi minnkandi aflaverðmæti, sem að landi verður fært, því að allar líkur benda til þess, að veiðisvæðið verði ekki nær Íslandi en á síðasta ári, ef dæma má eftir álitu fiskifræðinga þar um.

Við álitum, að hér sé um svo þjóðhagslegt mál að ræða, að opinberum aðilum og þá ekki sízt ríkisvaldinu beri skylda til þess að hlutast til um, að einhverjar

viðhlítandi ráðstafanir verði gerðar til að sildveiðar okkar dragist ekki verulega saman.

Það ófremdarástand, sem ríkt hefur á þessum fjarlægum miðum, er vart viðunandi lengur. Veiðiskipin okkar eru meiri hluta tímans á fullri ferð um hafið að og frá miðunum, og væri það eitt sér næg ástæða til, að séð væri fyrir flutningum á aflanum til lands.

En þar sem saman fer minni geta skipanna til veiðanna og eins hitt, að í flest-öllum tilfellum hafa þau ekki brennsluolíu nema til ferðalaga fram og til baka, þá er ekki síður ástæða til að sjá fyrir flutningi á olíu, vatni og vistum til þeirra, svo að þau gætu varið lengri tíma til veiðanna, er á miðin kemur.

Mjög slæm skilyrði eru til þess að hafa samband við land, ef einhvers þarf með, svo sem í veikinda- og slysatilfellum, og kom það glöggst í ljós á síðasta sumri, er leita þurfti aðstoðar erlendra aðila þar um. Væri full þörf á því að sjá fyrir lækniþjónustu þeim rúmlega 2000 fiskimönnum, sem þarna eru mikinn hluta ársins við hættulegar og erfiðar aðstæður.

Það geta flestir séð, að við eigum á hættu að tapa okkar mörkuðum á saltaðri og frystri sild, ef ekki er hægt í framtíðinni að uppfylla gerða sölusamninga, þar sem útlendir fiskimenn eru á hraðri leið með að auka framleiðslu sína á þeirri vöru, með því að hagnýta og verka aflann á miðunum. Við verðum sjáanlega að fylgja þróuninni eftir á því sviði, ef við eigum ekki að lenda undir í samkeppninni.

Þar sem þjóðin í heild á mikið í húfi, að þessi atvinnuvegur leggist ekki nær algerlega niður, álitum við, að hún eigi öll að taka þátt í þeim kostnaði og þeirri aðstoð, sem þarna er þörf. Það er ekki við því að búast, að einstaklingar hafi bolmagn til þess að inna þessa sjálfsögðu þjónustu af hendi.

Í tillögunni er gert ráð fyrir, að ráðherra skipi nefnd, þ. e. framkvæmdanefnd, sem hefði frumkvæði um viðræður milli aðila, sem sérstakra hagsmuna eiga að gæta við sumar- og haustsildveiðar, en léti síðan framkvæma þær ráðstafanir, sem talið væri að hentuðu til úrbóta og aðstoðar við sildveiðiflotann. Eðlilegt er, að samtök útvegsmanna og sjómanna eigi fulltrúa í nefndinni og þar á meðal fulltrúa yfirmanna á fiskiskipunum.